

ŠUVJU BLĪVĒŠANA: ZINĀMAIS UN NEZINĀMAIS

Kopš 50.–60. gadiem Eiropas valstīs ir uzkrāta bagātīga pieredze par dažādu veidu šuvju blīvēšanas materiālu ilgzturību un citām ekspluatācijas īpašībām. Tagad, kad šī informācija ir pieejama arī mums, iespējams no tās mācīties, lai neatkārtotu citās valstīs agrāk pielautās kļūdas.

Vai Jums ir silikoni?

Tāds nereti ir pirmais daudzu klientu jautājums, zvanot uz *Sika* pārstāvniecību vai griežoties pie materiālu izplatītājiem. Jēdziens "silikoni" ir tiktāl iegājies celtnieku un amatnieku leksikā, ka zem šā vārda tiek saprasta jebkuras ķīmiskās bāzes mastika. Arī mūsu pieredze liecina, ka bieži vien pircējam trūkst priekšstats par to, kādiem apstākļiem katra no mastikām ir piemērota. Tādēļ mēģināsim aplūkot dažu izplatītāko šuvju mastiku trūkumus un priekšrocības, lai palīdzētu Jums nekļūdoties to izvēlē un lietošanā.

Atgriežoties pie silikona mastikām, jāpievērš uzmanība vairākiem to trūkumiem, kas liek būt ļoti apdomīgiem to plašā lietošanā.

- **JEBKURAI silikona mastika piemīt spēja uzkrāt statiskās elektrības lādiņu.** Šādas elektrizēšanās dēļ uz silikona mastikas virsmas nosēžas putekļi. Pat mazāk nekā pēc gadu ilgas ekspluatācijas silikona šuves krāsa mainās no sākotnējās līdz putekļpelēkai. Uz šuves virsmas sakrājušos netīrumus lietus noskalo tālāk uz fasādes, vēl vairāk bojājot ēkas izskatu.

- **Jāņem vērā, ka silikona mastikas, kā likums, nevar krāsot.** Aizmirstot par šo silikona īpašību un tomēr mēģinot to krāsot, krāsas atbīšanās ir sagaidāma tuvākā vai nedaudz tālākā nākotnē.

- **Silikona mastikas galvenokārt tiek iestrādātas bez gruntēšanas līdzekļu lietošanas.** To varam skatīt par priekšrocību un trūkumu vienlaikus. Praktiskā šuvju ekspluatācijas pieredze ārvalstīs liecina, ka apmēram pēc 5–7 gadiem silikona mastiku pielipšana pie ēkas noblīvējamā elementa būtiski pasliktinās.

- **Silikona mastikas satur silikoneļļas, kam ir tieksme iesūkties porainās pamatnēs, neatgriezeniski tās padarot tumšākas.**

- **Varētu rasties jautājums, kādēļ tādā gadījumā *Sika* piedāvājumā ir arī silikona mastikas?** Jāpaskaidro, ka tomēr ir gadījumi, kad silikona mastika ir vispiemērotākais materiāls.

- **Sanitārajās telpās – vannas istabās, tualetēs, virtuvēs, pirtīs u.tml.** Šeit lietojams sanitārais silikons *Sikasil-S®*, kura sastāvā ietilpst iedeva pret mikroskopisko sēņu (pelējumsēņu) iedarbību.

- **Peldbaseinos ar hlorētu ūdeni, pret kuru ilgstošu iedarbību *Sikaflex®* mastikas nav noturīgas.** Šeit arī būtu jālieto sanitārais silikons *Sikasil®-S* vai *Sikadur Combiflex* blīvēšanas sistēma.

- **Gadījumos, kad šuvju blīvēšanu nākas veikt līdz -10 °C zemā temperatūrā, un virsmas elektrizēšanās un citi silikona trūkumi vairs nav noteicošie.**

- **Prētuguns šuvju blīvēšanai, lietojot silikona mastiku *SikaFiresil*.**

Polisulfīdu mastikas – novecojis materiāls

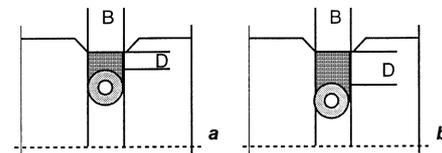
Latvijā joprojām nākas sastapties ar projektu risinājumiem, kuros kā blīvējošais materiāls ir ieteikta polisulfīdu mastika. Ir arī firmas, kas piedāvā šāda veida materiālus iegādāties. Šeit būtu vērts padomāt par faktu, ka, piemēram, Zviedrijā polisulfīdu mastikas, kas pazīstamas arī ar nosaukumu *Tiokol*s, jau vismaz 10–15 gadus nepiedāvā un tālāk neatīsta NEVIENA šuvju mastiku ražotāji! Ja šādu materiālu piedāvā iegādāties izmantošanai Latvijā, tad to varētu saprast tā, ka mūsu patērētāji tiek uzskatīti par mazizglītotiem,

bet tirgus – jaunattīstības valsts līmenī. Padomājiet paši, vai Jūs vēlētos iegādāties pilnīgi jaunu automobili, kas ir aprīkots ar mehāniskajām bremsēm?

Elastīgās vai plastiskās šuvju mastikas?

Latvijā praktiski visu lielpanelu ēku šuves starp paneļiem blīvētas ar plastiskajām mastikām. Lielai, ja ne lielākajai daļai ēku šuvju materiāls tagad ir novecojis un ir pienācis laiks to atjaunot. Inerces, nezināšanas vai citu apstākļu dēļ netiek domāts par to, kāda veida šuvju mastikas būtu lietojamas mūsdienas apstākļos. Kaut arī ir pieejami efektīvāki, ilgstošam ekspluatācijas periodam ekonomiskāki materiāli, joprojām tiek lietotas plastiskās šuvju mastikas.

Diemžēl to lētums beidzas to pirkšanas brīdī, ja aprēķina vienas tilpuma vienības cenu. Par šuvju veidošanas darbu nākas maksāt vienādi, neatkarīgi no materiāla veida, toties pašu plastisko šuvju materiālu nākas patērēt vairāk. Ja elastīgas šuvju mastikas gadījumā (sk. att. a) šuves materiāla biezumu D milimetros aprēķina pēc formulas: $D = B/5 + 3$, tad plastiskās šuvju mastikas gadījumā (b) šuves biezumam jābūt $D = B/5 + 8$. Ja šuves platumam B būs 10 mm, tad materiāla patēriņš plastiskās šuves gadījumā būs divas reizes lielāks.

Ar elastīgo (a) un plastisko šuvju mastiku (b) noblīvētas šuves

Kāpēc poliuretāna mastikas?

Nozīmīgāko vietu *Sika* šuvju mastiku piedāvājumā ieņem *Sikaflex®* vienkomponenta poliuretāna mastikas, kuras firma ražo jau kopš 1968. gada. Poliuretāna mastiku galvenās priekšrocības, kuru dēļ tās izdevīgi atšķiras no silikona mastikām, ir šādas.

- **Poliuretāna mastikas neuzkrāj statisko elektrību, tādēļ sacietējušas mastikas virsmai nepielip putekļi.**

- **Poliuretāna mastikas pēc sacietēšanas iespējams krāsot.**

- **Poliuretāna mastikām ilgstoši saglabājas ļoti laba pielipšanas spēja pie noblīvējamā ēkas elementa līdz pat trīsdesmit gadu ilgā laika posmā.**

Vienkomponenta vai divkomponentu poliuretāns?

Kaut arī *Sika* materiālu klāstā ir atrodamas arī divkomponentu poliuretāna mastikas, tomēr ieteicams izvēlēties vienkomponenta *Sikaflex®* mastiku. Galvenie apsvērumi par labu vienkomponenta mastikai ir šādi.

- **Nepietiekami viendabīgi sajaucot divkomponentu materiāla komponentus A un B, parasti rodas mastikas sacietēšanas problēmas.** Vienkomponenta mastikai nav nepieciešama divu komponentu samaisīšana, tā sacietē, reaģējot ar gaisa mitrumu.

- **Divkomponentu poliuretāna mastikas cietinātājs ir daudz kaitīgāks nekā vienkomponenta mastika.**

- **Divkomponentu poliuretāna mastikas ir sekmīgi aizstājamas ar īpašību ziņā līdzvērtīgām vienkomponenta *Sikaflex®* mastikām.**

Kādēļ vajadzīga gruntēšana?

Kaut arī citi vienkomponenta poliuretāna mastiku ražotāji paziņo, ka viņu mastikas var izmantot bez gruntēšanas, *Sika* pieeja ir atšķirīga. Protams, poliuretāna mastikas parasti (9 gadījumos no 10) labi pielip arī bez gruntēšanas. Tomēr gruntēšanas līdzeklis, tēlaini izsakoties, ir "apdrošināšanas prēmija",

lai Jūs varētu būt mierīgs, ka šuve vai blīvējums sekmīgi kalpos plānoto laika posmu. Nelielie ieguldījumi pielipšanas uzlabotāja iegādei un uzklāšanai ir garantija tam, ka šuves mastika pielips pie būvelementa.

Betona, ķieģeļu, koka u.tml. porainas virsmas gruntē ar pielipšanas uzlabotāju *SikaPrimer®-3*. Smagiem ekspluatācijas apstākļiem pakļautām šuvēm gruntēšanas līdzeklis jālieto obligāti.

Šuves atdurlīstes nozīme

It kā necils, bet tomēr ļoti nozīmīgs šuves veidošanas elements ir atdurlīste *SikaBottningslist*. Tā ir veidota no putupoliētīlēna, kam ir slēgtu poru struktūra. Atdurlīsti pirms gruntēšanas un mastikas iestrādes šuvē ievieto tik dziļi, lai šuves vidusdaļā paliktu vieta aprēķinātajam mastikas biezumam. Atdurlīste nodrošina, ka šuves mastika pielip tikai divām virsmām, bet listes apaļais šķērsgrīzums šuvei piešķir vajadzīgo formu.

Esiet uzmanīgi un nelietojiet pēc izskata līdzīgus porolona izstrādājumus, kas uzsūc mitrumu, jo tiem šuvju mastika pielips pastāvīgi!

Sikaflex® mastiku lietojums Latvijā

Kopš *Sikaflex®* mastikas ir pieejamas Latvijas būvētājiem, tās ir lietotas daudzos objektos, no kuriem vairāki ir visiem plaši pazīstami. 1996. gadā ar mastikām *Sikaflex®-15LM* un *Sikaflex®-11FC* tagadējā tirdzniecības centra "Mols" ēkā sekmīgi tika noblīvētas fasādes un grīdu šuves. Stadiona "Daugava" tribīnēs ar *Sikaflex®* noblīvēto šuvju kopējais garums pārsniedz 2000 metrus. Rekonstruētais gājēju tunelis Centrālajā dzelzceļa stacijā, viesnīca "Park Hotel Rīdzene", daudzstāvu autostāvvietā pie Rīgas sporta pils, firmas "Skonto" futbola stadions, rekonstruētas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas Daugavpilī – tie ir objekti, kuros *Sikaflex®* lietojums 1999. gadā ir bijis nozīmīgāks.

Par sava veida līderi starp *Sika* šuvju mastikām Latvijā ir izvirzījusies *Sikaflex® PRO-3WF*. Šī mastika, kam ir augsta ķīmiskā izturība, ir īpaši paredzēta grīdu šuvēm un lietošanai notekūdeņu attīrīšanas iekārtās.

Jāatzīmē, ka *Sika* blīvējošās mastikas savos objektos lieto Latvijā plaši pazīstamās būvfirmas "Kalnozols", "Skonto Būve", "RBS-Skals", "Skaniska Konstrūcija", "J.O.Z.", "PBLC", "Velve". Šuvju blīvēšanas darbu veikšanā, lietojot *Sika* materiālus, specializējusies firma "Hermes".

Meklējiet informāciju Interneta lappusē

Sika mājas lappusē Jūs varat atrast pilnus aprakstus latviešu valodā vairāk nekā 140 *Sika* piedāvātajiem materiāliem, arī informāciju par šuvju mastikām, gruntēšanas līdzekļiem, šuvju atdurlīstēm, pistolēm un mastikas virsmas izlīdzinātājiem.

Ja Jums Internets nav pieejams, droši ar saviem jautājumiem griezties firmas *AB Svenska Sika* pārstāvniecībā. Savlaicīgi iegūtās zināšanas palīdzēs Jums izvēlēties šuvju blīvēšanai nepieciešamos materiālus un nepieļaut kļūdas darba izpildē, lai turpmāk izvairītos no liekiem izdevumiem.

AB SVENSKA SIKA pārstāvniecība Latvijā

K. Barona ielā 13/15, Rīgā, LV-1011

Tālr./fakss 7283558

Mob tālr. 9229119

E-pasts:

dainis@sika.lv

Internets:

www.sika.lv

